

Houten tong

Kleine verwondingen aan wang, tandvlees of tong vormen bron

Afgelopen week werd ik ontboden bij een dikbilstier met een gezwel ter hoogte van de kaken. De stier was ongeveer twintig maanden oud en bevond zich in de afmestfase. Het dier had ondanks het gezwel nog een goede eetlust, kwijlde matig en had geen koorts. Bij onderzoek van het gezwel en bij het bekijken van de tong kon de diagnose van een houten tong gesteld worden. Dat komt vaker voor: ongeveer één keer in de maand hebben we in de praktijk een dier met een houten tong. De ziekte komt voor bij dieren van alle leeftijden, zowel bij vleesvee als bij melkvee. Het rantsoen van deze stier bestond uit maïs, krachtvoer en voordroogkuil. De kuil bevatte stengelige en houtachtige delen zoals distels. Dat kan de aanleiding zijn geweest voor het ontstaan van de houten tong. De distels kunnen het tandvlees en het slijmvlies van dieren beschadigen, zodat de bacteriën een ingangspoort hebben. De stier kreeg een ontstekingsremmer toegediend en werd gedurende een week met penicilline behandeld. Ik besloot om geen natriumjodide bij te geven, omdat het ging om een stier van ongeveer 650 kilogram. Dan valt het niet mee om intraveneus te behandelen. Desondanks is de zwelling al duidelijk verminderd, maar nog niet volledig weg. Het dier kwijlt niet meer en heeft nog steeds een goede eetlust.

John Campe, dierenarts grote huisdieren

De encyclopedie **actinobacillose**

Een houten tong of in de wetenschappelijke benaming een actinobacillose is een aandoening die veroorzaakt wordt door mycobacteriën. Deze kiemen zijn normaal gesproken terug te vinden in de muil, het verdere spijsverteringsstelsel en de bovenste luchtwegen. Al naar gelang de afweerreactie van het dier ontstaat een subacute, dan wel een chro-

nische infectie. Bij deze ontstekingen worden er zandkorrelachtige ontstekingsgranules gevormd. Chronische gevallen kunnen vaak zo erg gaan veretteren dat er fistels optreden waarlangs de etter naar buiten treedt. Het kauwen wordt dan sterk bemoeilijkt, waardoor het dier verzwakt. In uitzonderingsgevallen kan het dier sterven van uithongering. De behandeling berust voornamelijk op het toedienen van penicilline, eventueel met ontstekingsremmers. Af en toe wordt er intraveneus natriumjodide bijgegeven, vaak met zeer gunstige resultaten en herstel.

Deze infectie heeft een economisch en een hygiënisch belang. Allereerst zijn er de behandelingskosten. De verdere groei van het dier lijdt eronder en soms zijn de opgelopen letsels onomkeerbaar. Bovendien is de aandoening besmettelijk voor de mens. Voornamelijk runderen, varkens en schapen zijn gevoelig voor actinobacillose. Dieren die houtachtige structuren opeten, zijn des te gevoeliger, want de toegangspoort voor deze kiemen zijn vaak kleine verwondingen in de wangen, het tandvlees of de tong.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?
Raadpleeg uw dierenarts